

Nr 278.

Av herrar **Bergvall** och **Lindström**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1949/50 till Stockholms och Göteborgs högskolor.

Genom beslut av föregående års riksdag, skrivelse nr 326, godkändes tvenne av särskilda förhandlingsdelegerade upprättade förslag till avtal, det ena mellan staten, Stockholms stad och Stockholms högskola, det andra mellan staten, Göteborgs stad och Göteborgs högskola, vari de båda högskolornas framtida ställning reglerades. I avtalen förband sig staten jämte de båda städerna att enligt vissa angivna regler bidra till högskolornas finansiering. Avtalen träda i kraft den 1 juli 1949.

Med anledning av de sålunda slutna avtalen hemställer Kungl. Maj:t i proposition nr 163 till innevarande riksdag om tvenne förslagsanslag å dels 1 572 500 kronor, dels 338 500 kronor som bidrag till respektive Stockholms och Göteborgs högskolor. Anslagen betyda emellertid kraftiga beskrningar av vad som ursprungligen planerats och beräknats. Departementschefen har sålunda bland annat ej ansett sig kunna tillstyrka ett anslag, som skulle medföra slopande av terminsavgifterna för de studerande.

Enligt vår mening är det viktigt att den principiella linjen fasthålls, att de högre studierna liksom skolstudierna ej böra försvåras genom avgifter. Detta bör gälla såväl allmänna högskolor som specialhögskolor. Statsfinansiella skäl göra det för närvarande ej möjligt att allmänt genomföra denna princip. Men då de båda enskilda högskolorna nu genom avtalen erhålla en med statsuniversitetet jämförlig ställning, i det staten övertar huvudansvaret för deras finansiering, aktualiseras frågan för deras del. De studerande vid universitetet erlägga inga terminsavgifter. De nu utgående avgifterna vid Stockholms högskola äro däremot, som departementschefen framhåller, synnerligen höga: 150 kronor inom matematisk-naturvetenskapliga avdelningen, 156 kronor inom stats- och rättsvetenskapliga avdelningen samt 125 kronor inom humanistiska avdelningen. Av dessa belopp utgöra 60 kronor grundavgift till högskolan. Vid Göteborgs högskola är terminsavgiften väsentligt lägre och uppgår endast till 20 kronor per studerande.

Det vore enligt vår mening i och för sig naturligt, om dessa avgifter helt slopades och de studerande i Stockholm och Göteborg jämfördes med studerande av samma ämnen i Uppsala och Lund. Stockholms stad har vid sin behandling av det av Stockholms högskolas styrelse uppgjorda statsförslaget uttalat att, om statsmakterna »finna möjligt godtaga en an-

slagshöjning för att ersätta inkomsten av terminsavgifter, torde från stadens sida icke någon erinran möta häremot».

Då det statsfinansiella läget för närvarande förestavar stor återhållsamhet med statliga utgifter och då de båda högskolorna ha viktiga anslagsbehov, som ännu ej tillgodosetts, vilja vi för närvarande begränsa vårt förslag till att gälla borttagande av grundavgifterna på 60 kronor per studerande vid Stockholms högskola. Vi förutsätta då att frågan om avgifternas borttagande i övrigt upptages till behandling nästkommande år.

I de av departementschefen uppgjorda förslagen till huvudstater för de båda högskolorna redovisas å inkomstsidorna Avgifter från de studerande för Stockholms högskola 395 000 kronor. I denna post ingå emellertid även andra avgifter än terminsavgifter. De senare kunna enligt i propositionen redovisade uppgifter beräknas till 370 000 kronor för Stockholms högskola. Om grundavgifterna vid denna högskola försvinna, nedgår ifrågasvarande belopp från 370 000 till 240 000 kronor. Av minskningen skulle på statens del, enligt i avtalet angivna regler, komma 97 500 kronor. De av departementschefen beräknade anslagsbehoven skulle således behöva utökas till (1 572 500 + 97 500 =) 1 670 000 kronor för Stockholms högskola. I samband härmed få posterna Avgifter från de studerande å huvudstaternas inkomstsidor nedräknas till för Stockholms högskola 265 000 kronor.

I enlighet med vad ovan anförts föreslå vi,

att riksdagen måtte med anledning av proposition nr 163
dels besluta avskaffa de allmänna grundavgifterna för
studerande vid Stockholms högskola från och med budget-
året 1949/50,

dels anvisa som *Bidrag till Stockholms högskola* för bud-
getåret 1949/50 ett förslagsanslag om 1 670 000 kronor,

dels för Stockholms högskolas del minska den å de före-
slagna huvudstaterna upptagna inkomstposten Avgifter från
de studerande till 265 000 kronor.

Stockholm den 2 april 1949.

John Bergvall.

Rickard Lindström.